

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DOZIK-2.071.1.2020/MG

Warszawa, dn. 16 stycznia 2020 r.

Pan
Krzysztof Pietraszkiewicz
Związek Banków Polskich
ul. Leona Kruczkowskiego 8
00-380 Warszawa

Stanowisko Pana Prezesa

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynął sygnał dotyczący realizacji przez banki art. 70 a Prawa bankowego.

Według zgłaszającego, banki nie w pełni realizują obowiązki wynikające z art. 70 a Prawa bankowego. Jak wynika z sygnału, który wpłynął do UOKiK, w odpowiedziach kierowanych do konsumentów banki określają po kilkanaście kategorii danych, bez sprecyzowania które z nich ostatecznie wpłynęły na wynik oceny zdolności kredytowej konsumenta i w związku z tym odmowę udzielenia mu kredytu.

W związku z wątpliwościami dotyczącymi odpowiedniego wdrożenia przez banki rozwiązań, przyjętych w przepisach, zwracam się z uprzejmą prośbą o informację, jaka jest praktyka banków w tym zakresie, w szczególności proszę o wskazanie, jakie informacje, dotyczące dokonanej przez siebie oceny zdolności kredytowej, banki przekazują konsumentom, jak wygląda „wyjaśnienie dotyczące dokonanej przez siebie oceny zdolności kredytowej wnioskującego”, czy zawiera konkretne przyczyny, które zadecydowały o negatywnym wyniku zdolności kredytowej konsumenta i w związku z tym nieudzieleniu mu kredytu.

Jednocześnie w związku z uzyskanymi od zgłaszającego informacjami o przygotowaniu przez Związek Banków Polskich Kodeksu Dobrych Praktyk odnoszących się do omawianej materii proszę o informację na jakim etapie są prace nad tym dokumentem.

Będę zobowiązany za przekazanie stanowiska Pana Prezesa w przedmiotowej sprawie w terminie miesiąca od otrzymania niniejszego pisma

Z
P. Pietraszkiewicz
p.o. PREZESA
URZĘDU
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
Marek Niechciał
Marek Niechciał

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

KRZYSZTOF PIETRASZKIEWICZ

PREZES

URZĄD OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW	
2020 -02- 10	
WPLYNĘŁO	
L.dz.	zab.

Warszawa, dnia 7 lutego 2020 roku

Pan

Tomasz Chróstny

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów

Szczerzy i szczerze,

w odpowiedzi na pismo Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 16 stycznia 2020 roku (DOZIK-2.071.1.2020/MG), dotyczącego realizacji przez banki prawa do wyjaśnienia z art. 70a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe (dalej: Prawo bankowe), Związek Banków Polskich (dalej: ZBP) niniejszym chciałby ustosunkować się do zagadnień poruszonych we wskazanym piśmie.

W zakresie przywołanego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów art. 70a Prawa bankowego, w pierwszej kolejności należy podkreślić, iż jako izba gospodarcza ZBP nie posiada obiektywnej możliwości całościowego, szczegółowego zweryfikowania oraz potwierdzenia, jaka jest obecna praktyka wszystkich banków w zakresie realizacji ww. przepisu. W tym też względzie należy zauważyć, iż – tak jak w przypadku każdej innej regulacji - poszczególne banki są indywidualnie odpowiedzialne za sposób oraz formę implementacji i realizacji art. 70a Prawa bankowego w ramach swojej działalności.

Istotnie jednak intencją ZBP było ujednoczenie praktyki banków w zakresie stosowania art. 70a Prawa bankowego poprzez zapisy przygotowanego przez ZBP *Kodeksu dobrych praktyk w zakresie przetwarzania danych osobowych przez banki i rejestry kredytowe* (mającego stanowić kodeks postępowania w rozumieniu art. 40 RODO; dalej: Kodeks), o którym Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wspominał w swym piśmie. Kwestia prawa do

wyjaśnienia uregulowanego w art. 70a Prawa bankowego została bezpośrednio zaadresowana w projekcie Kodeksu (przesyłanego już kilkakrotnie do Urzędu Ochrony Danych Osobowych – dalej: UODO) – w szczególności, jednym z elementów projektowanego Kodeksu jest załącznik nr 10 stanowiący przykładowy wzór tak określonego wyjaśnienia, w ramach którego zawarto przykłady istotnych czynników, które można wskazać jako mające wpływ na ocenę zdolności kredytowej. Na gruncie projektu Kodeksu są to przykładowo:

- dane o kwalifikacjach, miejscu zatrudnienia i źródle dochodu - forma zatrudnienia, staż pracy, wykształcenie i wykonywany zawód, sektor gospodarki, itp.;
- dane o gospodarstwie domowym i wydatkach - stan cywilny, wiek i liczba osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego, koszty utrzymania gospodarstwa domowego, zobowiązania pozabankowe w tym: alimentacyjne, pożyczki pozabankowe, inne zobowiązania cywilnoprawne oraz wynikające z orzeczeń sądów i decyzji organów administracji publicznej, itp.;
- dane o miejscu pobytu i zamieszkania – miejsce pobytu, miejsce zamieszkania, okres zamieszkania, tytuł prawny do zajmowanego lokalu itp.;
- dane o wysokości i stabilności dochodu - dochód zadeklarowany na wniosku kredytowym, dochód potwierdzony w formie zaświadczenia o zarobkach i/lub historii rachunku z innego banku, dochód oszacowany przez bank, itp.;
- dane o posiadanych i wnieskowanych zobowiązaniach kredytowych, w tym informacje pochodzące z rejestrów kredytowych - kwota miesięcznych rat kredytów, okres kredytowania, kwota kredytu, waluta kredytu, opóźnienia w spłacie kredytów, przebieg realizacji zobowiązań, w tym postępowania windykacyjne i zajęcia egzekucyjne itp.;
- dane dotyczące relacji klienta z bankami - historia współpracy, realizowane operacje, obroty i salda na rachunkach, składane wnioski i dyspozycje, itp.;
- informacje dotyczące postępowań upadłościowych, w tym upadłości konsumenckiej;
- dane posiadane przez bank lub dostępne w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz Krajowym Rejestrze Sądowym, dotyczące prowadzonej działalności gospodarczej - dane ewidencyjne i dane z rejestrów publicznych, wyniki oraz prognozy finansowe, liczba pracowników, forma rozliczenia i stan zobowiązań publiczno-prawnych oraz wobec pracowników i kontrahentów, itp.;
- dane dotyczące zobowiązań kredytowych pochodzące z rejestrów kredytowych oraz informacje gospodarcze pochodzące z biur informacji gospodarczej;
- powiązania osobowe, organizacyjne i kapitałowe z innymi podmiotami.

Jednocześnie projekt Kodeksu stanowi, że wyjaśnienie wydane na podstawie art. 70a Prawa bankowego, dotyczące dokonanej przez bank oceny zdolności kredytowej, powinno mieć indywidualny charakter (odpowiedź powinna opierać się na czynnikach dotyczących klienta, w tym jego danych osobowych) oraz wskazywać te czynniki, które uznane zostały za istotne przy dokonaniu oceny zdolności kredytowej (tj. przesądziły o decyzji, chociaż zaznaczyć należy, że w danym przypadku czynników, które wpłynęły i były istotne może być co najmniej kilka, stąd w niektórych wyjaśnieniach przekazywanych klientom jest podanych więcej czynników, które miały wpływ na ocenę zdolności kredytowej).

Zaznaczyć przy tym należy, że oczekiwania niektórych stowarzyszeń i fundacji aktywnych w zakresie zagadnienia art. 70a Prawa bankowego były (w części zostały wyjaśnione) lub są zupełnie poza treścią normatywną przepisu i nie mogą być spełnione, z uwagi na bezpieczeństwo obrotu i tajemnice prawnie chronione (w tym tajemnicę przedsiębiorstwa dotyczącą stosowanych modeli scoringowych). Przykładowo, nie ma możliwości spełnienia oczekiwania podawania przez bank w wyjaśnieniach, jakie informacje (np. w postaci wysokości wynagrodzenia, obciążeń w gospodarstwie domowym) powinny być podane we wniosku, żeby uzyskać wnioskowany kredyt. Konsekwentnie nie może być także oczekiwania dotyczącego ujawniania wag i znaczenia poszczególnego czynnika dla całej zdolności kredytowej (w sensie wartościującym lub poprzez procentowe określenie znaczenia).

Z informacji dostępnych ZBP wynika, iż przy realizacji prawa do wyjaśnienia określonego w art. 70a Prawa bankowego istotna część banków opiera swoją praktykę na propozycjach rozwiązań zawartych w projekcie Kodeksu. W tym miejscu należy jednak wskazać, iż wbrew początkowym założeniom ZBP Kodeks nie został jeszcze zaakceptowany przez Prezesa UODO. Po dwóch latach od momentu jego złożenia do UODO (styczeń 2018 roku), przygotowany przez ZBP projekt Kodeksu jest bowiem nadal uzgadniany z UODO, czekając na zatwierdzenie ze strony tegoż organu (ostatnie spotkanie konsultacyjne ZBP z przedstawicielami UODO w tej sprawie miało miejsce w grudniu 2019 roku; w ramach przedmiotowego spotkania ZBP otrzymał od UODO kolejne uwagi do projektu Kodeksu, które w chwili obecnej są analizowane oraz opracowywane przez ZBP celem uwzględnienia w Kodeksie). W efekcie – jako niezatwierdzony przez Prezesa UODO – projekt Kodeksu nie może być formalnie uznany za wiążący. ZBP chciałby jednocześnie wskazać, iż pismem z dnia 9 kwietnia 2019 roku Prezes ZBP przekazał bankom-członkom ZBP informacje na temat zmian w Prawie bankowym wynikających z ustawy wdrażającej RODO¹, w tym wprowadzenia nowego art. 70a Prawa bankowego oraz jego treści, *ratio legis* i znaczenia w bieżącej działalności banków.

Przekazując Panu Prezesowi powyższe wyjaśnienia chciałbym prosić o ich przyjęcie i jednocześnie możliwość odbycia spotkania w trybie roboczym, podczas którego moglibyśmy w szczególności przedstawić kwestie dotyczące stosowania w praktyce prawa do wyjaśnienia, o którym mowa w art. 70a Prawa bankowego.

Wyzwolił
inf-3

¹ Ustawa z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

